

Powierzchnia

Autorka materiałów: dr Anna Kędziora, Wydział Fotografii UAP

Wszystkie obrazy w prezentacji to reprodukcje - fragmenty fotografii z książki „Emulsja”, Wydawnictwo Fundacji Archeologia Fotografii, Warszawa 2015.

Powierzchnia

1. Rodzaje uszkodzeń powierzchni analogowych obrazów fotograficznych

Uszkodzenia powstające na powierzchni obrazów fotograficznych można podzielić na kilka kategorii:

1. uszkodzenia mechaniczne,
2. uszkodzenia chemiczne,
3. uszkodzenia biologiczne,
4. uszkodzenia mieszane.

2. Przykłady uszkodzeń mechanicznych

Uszkodzenia mechaniczne powstają głównie w wyniku nieodpowiedniego przechowywania negatywów lub odbitek fotograficznych, częstego użytkowania, nieostrożnego obchodzenia się z delikatnym materiałem negatywów szklanych lub celuloidowych. Najczęściej spotykane uszkodzenia mechaniczne to:

1. zadrapania emulsji negatywów szklanych i celuloidowych,
2. rozdarcie odbitek lub pęknięcia szklanych negatywów,
3. uszkodzenia powstałe w wyniku starzenia,
4. odciski linii papilarnych,
5. ubytki i odspojenia emulsji (zwykle po niezręcznym rozdzieleniu sklejonych ze sobą w podwyższonej temperaturze i wilgotności negatywów lub odbitek).

Poniżej fotografie z przykładowymi uszkodzeniami:

ilustracja 1. zadrapania emulsji

ilustracja 2. pęknięcia szklanego negatywu

ilustracja 3. spękania starzejącej się emulsji w technice mokrego kolodionu

ilustracja 4. ubytki i odspojenia emulsji po rozdzieleniu zalanych negatywów

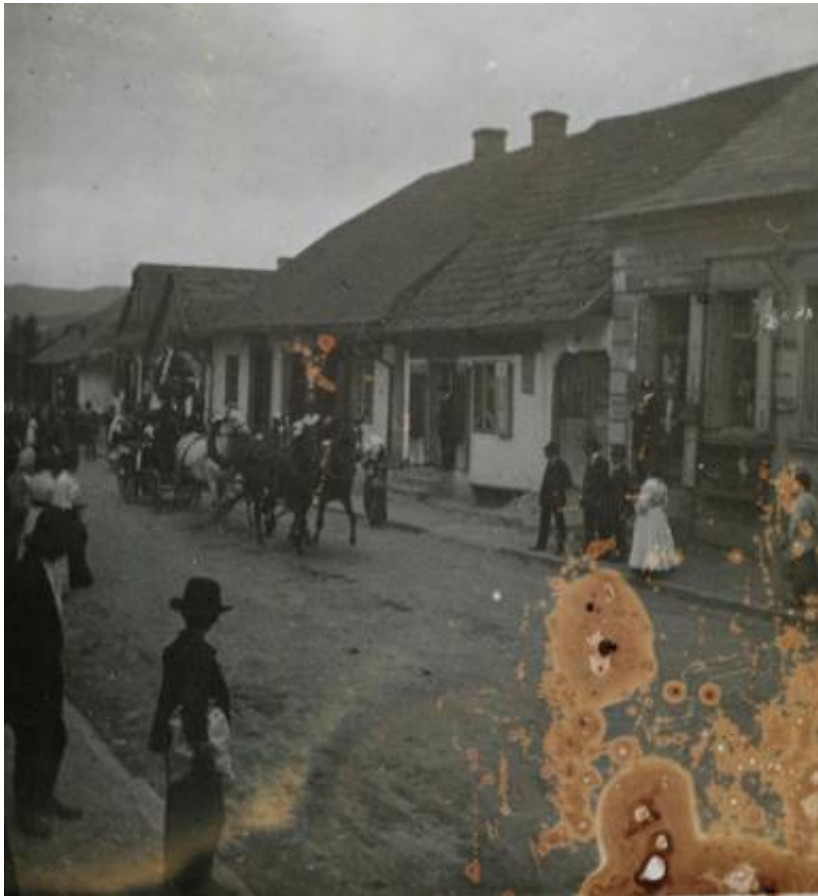
ilustracja 5. ślady papieru pozostawionego po oddzieleniu od zalanego negatywu

3. Przykłady uszkodzeń chemicznych

Uszkodzenia chemiczne powstają w wyniku niekontrolowanych i niepożądanych reakcji chemicznych zachodzących na powierzchni emulsji światłoczułej. Najczęściej spotykane uszkodzenia chemiczne powstają w wyniku:

1. złej obróbki fotochemicznej (zwykle niewystarczających kąpieli wodnych podczas wywoływania i utrwalania),
2. dotykania emulsji (substancje pozostawione przez palce - chlorki potasu i sodu - wchodzi w reakcje chemiczne ze srebrem),
3. naturalnych procesów starzenia emulsji fotograficznej (wysrebrzenie).

Poniżej fotografie z przykładowymi uszkodzeniami:

ilustracja 6. plamy wynikające ze złej obróbki chemicznej

ilustracja 7. wysrebrzenie - naturalny proces starzenia się żelatynowo-srebrowej emulsji fotograficznej

ilustracja 8. wysrebrzenia i przebarwienia spowodowane substancjami pozostawionymi przy dotykaniu emulsji

4. Przykłady uszkodzeń biologicznych

Uszkodzenia biologiczne powstają najczęściej w wyniku działalności owadów lub mikroorganizmów na powierzchni emulsji fotograficznej. Najczęściej spotykane uszkodzenia biologiczne to:

1. zanieczyszczenia powierzchni fotografii odchodami owadów,
2. uszkodzenia papieru wynikające z działalności rybików cukrowych (które potrafią trawić celulozę),
3. uszkodzenia powierzchni w wyniku działania mikroorganizmów w warunkach podwyższonej temperatury i wilgotności.

Poniżej fotografie z przykładowymi uszkodzeniami:

ilustracja 9. zanieczyszczenia odchodami owadów

ilustracja 10. ubytki w papierze spowodowane prawdopodobnie przez rybiki cukrowe

ilustracja 11. działanie mikroorganizmów na powierzchni emulsji fotograficznej

5. Zadanie

Zastanówcie się czy i jak można:

1. przenieść do obrazów cyfrowych myślenie o emulsji, która mogła przyjąć uszkodzenia fizyczne i chemiczne i biologiczne?
2. wejść w fizyczny kontakt z obrazem cyfrowym
3. wprowadzić w wizualną narrację o obrazie cyfrowym takie hasła jak: oderwanie, odklejenie, warstwy, pod powierzchnią, na powierzchni.

**Rzeczpospolita
Polska**

Unia Europejska
Europejski Fundusz Społeczny

Dziękuję za uwagę.